



Izvor: Pixabay

## POLITIKA

## JESU LI POD KRINKOM "BRIGE ZA ZDRAVLJE" I GLOBALNOGA LOCKDOWNNA POČINJENA KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA?



Autor Andrea Latinović

Objavljeno | Srijeda, 12.10.2022.



### JESU LI POD KRINKOM "BRIGE ZA ZDRAVLJE" I GLOBALNOGA LOCKDOWNNA POČINJENA KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA?

**NASILJE NAD DJECOM I ŽENAMA U HRVATSKOJ, KAO I U SVIJETU, U OGROMNOM JE PORASTU**

**ODVJETNICA NEVENKA MRČELA: Mentalno zdravlje stanovništva, njegova zaštita i prevencija, potpuno su na marginama političara i političkih stranaka**

Jedna od najuglednijih zagrebačkih, ali i hrvatskih odvjetnica, **Nevenka Mrčela**, inače specijalizirana za imovinsko-pravna pitanja, nekretnine, zemljišne knjige, gruntovnice, ali i razne druge grane prava, neobična je i zanimljiva osoba.

Posljednjih se godina također aktivno bavi i užasavajućim porastom nasilja u obitelji, nad djecom i ženama, a koje je svoj uzlazni trend doživjelo u razdoblju početka pandemije i lockdowna koji je blokirao i zaustavio normalan život u svim segmentima u gotovo cijelom svijetu, uključujući, dakako i Hrvatsku.

Lockdown je ostavio, to je sada više nego sigurno, trajne posljedice na brojne generacije, ne samo u egzistencijalnom, financijskom smislu, već su strahoviti

### NAJČITANIJE

**1** Hrvatski novinar se bez ikakvog razloga obrušio na popularnog pjevača i igrača: Oni nisu svjesni da nije u redu pjevati Thompsona

**2** RACIJE U NJEMAČKOJ! Migrant nožem ubio curicu, a policija hapsi 'nacističke' koji su kao htjeli srušiti vladu

**3** HEIDENHEIMER ZEITUNG O HRVATSKOJ I KRAMARIĆU: "Izbornik i igrača spremni su hodati kroz vatru za svoju zemlju!", "Hrvate spaja nacionalni identitet iz kojeg proizlazi poseban ponos na reprezentaciju"

negativni učinci zabilježeni i u području mentalnoga zdravlja, porastom depresije, anksioznosti, samoubojstava i teških oblika nasilja.

Nevenka Mrčela također i pravno zastupa Komoru psihoterapeuta.



Izvor: Pixabay

### Hrvatska zaostaje s prevencijom i zaštitom mentalnoga zdravlja građana

Podsjetimo, u Republici Hrvatskoj nije donesena nova Nacionalna strategija promicanja i zaštite mentalnog zdravlja, što uz ostale pokazatelje, upućuje na zanemarivanja problema mentalnog zdravlja, kako za odrasle osobe, tako i za djecu i adolescente.

Naime, Nacionalna strategija zaštite mentalnog zdravlja donesena je u kolovozu 2010. godine, nakon pristupanja RH Europskoj uniji, a donesena je za razdoblje od 2011. godine do 2016. godine.

Nakon proteka tog razdoblja, dakle, nakon 2016. godine, niti jedna Vlada nije, na nacionalnoj razini, donijela novu strategiju zaštite mentalnog zdravlja, unatoč novim "nepogodama" koje su pogodile stanovnike te koje su, u skladu s nekim, do sada provedenim istraživanjima u RH, značajno utjecala te će i u budućnosti značajno utjecati na mentalno zdravlje građana.

Osim Covida-19, koji je promijenio život svih građana i to u cijelom svijetu, RH su zadesila i dva jaka potresa- u Zagrebu i Sisačko moslavačkoj županiji, a što je sve utjecalo na mentalno zdravlje stanovništva.

No, unatoč tome te brojnim apelima i zahtjevima raznih društava, nevladinih organizacija i (u novije vrijeme nekih političkih stranaka), na nacionalnoj razini nije donesena nova nacionalna strategija za sljedeće petogodišnje razdoblje.

Takva Nacionalna strategija morala bi sadržavati plan i program s provedbenim aktima i točno određenim tijelima koji bi taj program provodila, a kojim bi se, s obzirom na gore navedene događaje, barem djelomično pokušali riješiti problemi mentalnog zdravlja stanovništva.

**4** INTERVJU IVAN PENAVAL: Grad Vukovar je zasigurno jedno od najisplativijih mjesta za ulaganje u Republici Hrvatskoj zbog brojnih pogodnosti koje nudi poduzetnicima, a što oni i prepoznaju

**5** Dalić poslao snažnu poruku zlim ljudima koji su ga htjeli smijeniti: Ova reprezentacija je mjesto domoljublja, zajedništva, ljubavi i hrvatske zastave

Je li po vama Pavao Vujnovac iz PPD trebao biti napadan zbog skupocjene ogrlice koju nije prijavio carini?

Da, svaki građanin bi trebao biti javno prozvan ako mu se takvo nešto pronađe

Ne, trebao je prijaviti ogrlicu, ali ako su mu ju i našli to je njegova privatna stvar

Odgovori

Nedonošenje nove Nacionalne strategije upućuje na nezainteresiranost i nepoznavanje osnova funkcioniranja svakog društva od strane vladajućih struktura, a ukazuje i na nesposobnost i nedostatak stručnosti osoba koje bi bile izravno zadužene za izradu strategije.

Potpuno je neshvatljivo da se, na nacionalnoj razini, u proteklom razdoblju od šest godina, nije uspjelo donijeti jednu takvu strategiju promocije i zaštite mentalnog zdravlja.

Upravo je to povod našega razgovora za portal Objektivno, s odvjetnicom Mrčelom.

### **Koliko je lockdown, kao situacija kakvu nikada nismo doživjeli u modernoj povijesti, utjecala na psihičko zdravlje ljudi?**

Lockdown i zatvaranje stanovništva u kuće uz nemogućnost izlaska, rada, zabave, ostvarivanje socijalnih kontakata i slično, ostavilo je velike posljedice na mentalno zdravlje ljudi. Ovakvo bezuvjetno zatvaranje i maksimalno ograničenje kretanja izazvalo je brojne psihičke smetnje i poremećaje, a što je i logično, budući da su ljudima uskraćena osnovna ljudska prava.

Definicija Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) kaže da mentalno zdravlje nije samo nedostatak psihičkih bolesti, već stanje dobrobiti u kojemu pojedinac može iskazati svoje sposobnosti, nositi se sa svakodnevnim životnim stresovima, produktivno raditi i doprinostiti svojoj zajednici.

Već iz same definicije vidljivo je da je moralo doći do pogoršanja mentalnog zdravlja ljudi, budući da je njihovo stanje dobrobiti narušeno nemogućnošću ostvarivanja svih ovih ciljeva.

U takvoj situaciji je normalno da se pojave i razni strahovi koji ranije nisu postojali, ili barem nisu onemogućavali normalno funkcioniranje pojedinca. Velika neizvjesnost oko same bolesti, njezine smrtnosti, vremena trajanja lockdowna, njegove svrhovitosti, učinkovitosti cjepiva i slično, samo je pojačala probleme mentalnog zdravlja pojedinaca.

Do sada je u RH napravljeno nekoliko istraživanja vezano za tu temu a ona su pokazala da su posljedice zatvaranja trpjeli skoro svi stanovnici, a tako je i u zemljama EU.

Iz Izvješća zajedničkog istraživačkog centra (JRC) Europske komisije, proizlazi da se, primjerice, svaki četvrti građanin EU za vrijeme lockdowna osjećao izrazito usamljeno, a taj osjećaj usamljenosti pratio je i strah od bolesti te strah da im nitko, u toj situaciji, neće moći, ili htjeti pomoći. Također, taj strah od usamljenosti je često dovodio do depresije, a strah od budućnosti do anksioznih poremećaja.

U Hrvatskoj su prvo istraživanje proveli profesori s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nakon završetka lockdowna, a isto istraživanje su ponovili godinu dana kasnije te usporedili rezultate. Ukratko, to istraživanje potvrdilo je da poboljšanje mentalnog zdravlja nije nastupilo nakon otvaranja, već su posljedice ostale, a kod nekih kategorija stanovništva su postale i opasnije.

Mislim da će tek naredno razdoblje pokazati kakvu je štetu po mentalno zdravlje donio lockdown.

### **Prepostavljam da imate podatke o tome koliki je porast nasilja nad ženama i djecom u Hrvatskoj, a možda i u svijetu?**

U pandemijskoj godini zabilježeno je ogromno povećanje broja kaznenih djela nasilja u obitelji, od čak 40 posto. Ovaj podatak temelji se na istraživanju koje je provela Autonomna ženska kuća, anonimno, a navedene podatke potvrđuje i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Za vrijeme lockdowna žrtve su od 0 do 24 h bile zatvorene sa zlostavljačem koji je bio dodatno frustriran zatvaranjem, tako da se stopa nasilja povećala svugdje u svijetu.

Međutim, ovdje treba uzeti u obzir i tzv. crnu brojku kriminaliteta, odnosno, ogroman broj neprijavljenih slučajeva obiteljskog nasilja koja je i inače velika, a za vrijeme pandemije zasigurno je bila i veća.

### **Je li pod "krinkom", da tako kažem, "brige za zdravlje", zapravo počinjen i niz ozbiljnih kršenja ljudskih prava, a u konačnici i prava žena i djece, odnosno, najranjivijih skupina?**

Tijekom pandemije ljudska prava, kao što su Ustavom zagarantirana prava na rad, pravo na slobodu kretanja i sl., jesu bila ograničena.

Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti donesen je 2007. godine, a izmjene su donesene 25. prosinca 2021., upravo radi pandemije corona virusom. U skladu s navedenim Zakonom, javnopravna tijela su dužna štiti stanovništvo od zaraznih bolesti i donositi mjere da se ta zaštita provede.

Dakle, pravna osnova za donošenje odluke o lockdownu bio je upravo ovaj zakon, a jesu li te mjere bile adekvatne i je li trebalo baš toliko ograničiti ljudska prava, pitanje je za neku drugu struku, primjerice, epidemiologe i ostale znanstvenike koji vjerojatno sada, kada se o samoj bolesti zna puno više, mogu procijeniti jesu li takve drastične mjere bile neophodne.

Ali, ono što je evidentno jest to da su najveći teret podnijele žrtve obiteljskih zlostavljača, uglavnom žene i djeca, iako je, naravno, bilo i obrnutih situacija, kada su žene zapravo zlostavljači, a muškarci se ne usude suprotstaviti, ali to javno ne iznose niti prijavljuju, vjerojatno zbog srama, odnosno društveno uvjetovane uloge muškarca kao "jačeg".

### **Što je još uzrokovalo tako drastičan porast nasilja nad navedenim skupinama u društvu?**

Frustracije i nemogućnost zdravog načina nošenja s frustracijama. Frustracija je zapravo nezadovoljstvo koje čovjek osjeća, jer ne može ostvariti neku svoju želju. Jedna od reakcija na frustraciju je i agresivnost, tako da su se kao zlostavljači pojavili i ljudi koji prije nisu bili agresivni.

Ako si nezadovoljan svojom situacijom jer ne možeš izaći van, naći se s prijateljima, raditi, zabavljati i slično, a nisi naučio na zdrav način razriješiti taj osjećaj, reagiraš agresivno, obično prema fizički slabijim osobama. U kontekstu fizičkog nasilja to su, u većini slučajeva, žene i djeca.

U situaciji zatvaranja, ili lockdowna, stanovništvo nije znalo koliko će to zatvaranje trajati, hoće li ikada prestati, kakve će biti posljedice po društvo i njih osobno i to je sve izazvalo ogroman broj frustriranih ljudi, a što je i logično.

Neki ljudi su prihvatili situaciju i, iako nezadovoljni, pokušali je riješiti na zdrav način, dok su drugi, koji imaju nisku toleranciju na frustraciju, počeli pokazivati agresivno ponašanje u okviru obitelji s kojom su bili zatvoreni. I zato se povećao broj zlostavljača, kao i zlostavljanih.

Oni koji su i prije zlostavljali su, za vrijeme pandemije, imali svoje žrtve cijelo vrijeme "na raspolaganju", žene i djeca žrtve nasilja nisu mogle otići, pobjeći, strah od zaraze bio je sveprisutan...

### **Je li za vrijeme lockdowna uopće bila moguća bilo kakva pomoć zlostavljanim ženama i djeci, koji su je pokušavali dobiti?**

Udruge koje su i prije pomagale u takvim situacijama su funkcionirale i za vrijeme pandemije, ali, naravno, reducirano, s obzirom na lockdown.

Međutim, same žrtve nisu se usuđivale otići niti na policiju, niti se obratiti udrugama, svi su se plašili zaraze, a procedura dokazivanja da niste zaraženi bila je prilično rigorozna.

Ako se sjećate, kretanje je bilo maksimalno ograničeno, bez "pravog" razloga nisi smio napustiti svoj stan, ili kuću. Osim toga, strah od zaraze bio je ogroman, ljudi su izbjegavali jedni druge na cesti i dugo nakon skidanja maski i lockdowna, taj strah se i danas osjeti. Odlazak na policiju, ili u neku od udruga, bio je prilično teško izvediv.

Zlostavljači su često žrtvama znali oduzeti i telefone, tako da nisu niti mogle pozvati pomoć ako im je bila potrebna.

Ne smijemo zaboraviti da, osim fizičkog, postoje još tri vrste nasilja, a kako ih definira Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji: psihičko nasilje, spolno nasilje i spolno uznemiravanje te ekonomsko nasilje. Koliko je bilo psihičkog, spolnog, ili ekonomskog nasilja za vrijeme pandemije i zatvaranja, možemo samo pretpostavljati.

### **Zašto se, zapravo, ta nemoć muškaraca uvijek iskaljuje na slabijima, odnosno, obitelji- postoji li kakvo racionalno objašnjenje?**

Agresivnost proizlazi iz nezadovoljenih želja (frustracije), ljutnje, bijesa i sličnih emocija, a agresivna osoba zapravo traži od druge osobe da udovolji njegovim željama, ili da promijeni svoje ponašanje.

Agresivna ponašanja koja potiču nasilje javljaju se i kod psihopatskih osoba, nezrelih i impulzivnih ljudi, zatim kod traumatiziranih osoba te ovisnika, kao i kod osoba koje su i same trpjele nasilje.

Ženu i djecu se još uvijek (ali srećom ne i svugdje) doživljava zapravo kao vlasništvo muškarca, koji može od njih tražiti da se ponašaju upravo onako kako on želi. Ako to ne prihvate, ima ih pravo zlostavljati, pa i fizički.

Drugi razlog je kada je muškarac nezadovoljan nekim drugim aspektima svog života (npr. na radnom mjestu), ali svoju ljutnju, ili bijes ne smije tamo pokazati pa

to prenosi na obitelj, jer u obitelji je on "gazda".

Govorim o agresivnim muškarcima i muškim zlostavljačima jer su oni, statistički, u najvećem broju, ali, naravno, ima i izrazito agresivnih žena koje zlostavljaju i supruga i djecu, pa i fizički.

Nasilje je i pitanje moći, onaj tko se osjeća moćnije će svoj, nezdrav način nošenja sa stresom i lošom životnom situacijom uvijek iskaliti na nemoćnijima od sebe.

Ne znam što bi bilo racionalno objašnjenje, osim društvene prihvatljivosti takvoga ponašanja, jer ono što se ne kažnjava, nego prihvaća, postaje normalno. Od žena se očekuje da trpe nasilje "u svoja četiri zida", jer je to "privatna stvar", "stvar obitelji" i slično. Takvu poruku im upućuju i Crkva i država, a na žalost, često i pravosuđe koje vrlo blago, ili nikako ne sankcionira obiteljsko nasilje.

Međutim, svako nasilje, naročito obiteljsko, nije i ne smije biti privatna stvar, sve žrtve zaslužuju adekvatnu pravnu i socijalnu zaštitu.

Nakon niza ubijenih i pretučenih žena, zakonodavac je ipak odlučio izmijeniti neke odredbe kaznenih propisa u cilju bolje zaštite žrtava obiteljskog nasilja, a vidjet ćemo kako će to izgledati u praksi.

### **Jesu li Vam možda poznati slučajevi u kojima su žrtve tražile sudsku zaštitu zbog nasilja počinjenog u vrijeme nesretnog lockdowna?**

Da, jer je, na sreću, Ministarstvo napravilo nekoliko iznimaka od zabrane održavanja rasprava i to u obiteljskim i nekim kaznenim predmetima.

Imala sam nekoliko takvih slučajeva, ali najupečatljiviji je jedan predmet u kojemu je policija podnijela prekršajnu prijavu protiv muža koji je pretukao ženu, a Prekršajni sud mu je kao olakotnu okolnost uzeo činjenicu da je taj dan (zbog pandemije) izgubio posao i nakon toga se napio. Dakle, koja je poruka poslana toj i svim ostalim ženama, a koja je poruka poslana muškarcima nasilnicima? Samo da napomenem da je u ovom predmetu sudila žena.

Imala sam, također i slučaj u kojemu je žena iskoristila ovu borbu protiv nasilja nad ženama i lažno prijavila muža koji je deset dana, u jeku pandemije, proveo u istražnom zatvoru, samo zato jer je htjela steći prednost kod podjele imovine.

Dakle, nasilje postoji, o njemu treba govoriti, educirati cjelokupno stanovništvo, a posebne edukacije treba provoditi za stručne osobe koje se u svom radu susreću s nasiljem nad ženama: policijom, djelatnicima centara za socijalni rad, sucima, državnim odvjetnicima, odvjetnicima i ostalima.

### **Koliko je društvo naučilo iz te strašne povijesne epizode, odnosno, je li išta naučilo?**

Nadam se da su oni akteri u društvu koji donose odluke naučili da s takvim drastičnim mjerama treba izuzetno pažljivo postupati i donositi ih samo ako je to zaista neophodno.

Ovaj lockdown izazvao je strašne posljedice po mentalno zdravlje stanovništva u cijelom svijetu, a ne smijemo zaboraviti da su našu državu pogodila i dva velika potresa, tako da je to stvorilo dodatne probleme.

Istraživanja među srednjoškolcima i učenicima viših razreda osnovne škole pokazuju da je ta populacija najteže podnijela lockdown, a to je populacija koja još raste i razvija se te je jako teško predvidjeti koji problemi će se tek pojaviti u njihovom razvoju.

”Nacionalno praćenje učinaka pandemije bolesti Covid-19 na sustav odgoja i obrazovanja u RH”, pokazuje da je pandemija vrlo teško narušila mentalno zdravlje učenika osnovnih i srednjih škola. Čak 43 posto učenika osmih razreda osnovnih škola i 52,4 posto maturanata odgovorilo je da je pandemija negativno, ili izrazito negativno utjecala na njihovo psihičko zdravlje.

Ukoliko su još bili i žrtvama obiteljskog nasilja, ili samo 24 sata zatvoreni sa zlostavljačem, treba uložiti jako puno truda i napora da se eliminiraju sve posljedice toga.

Zatvaranje, potres i zlostavljanje tri su izrazito visoka rizična faktora za rast i razvoj djece i mladih i zato bi trebalo hitno izraditi programe i donijeti mjere koje će na najbolji način osnažiti zaštitne faktore i tako doprinijeti boljem mentalnom zdravlju djece i mladih.

### **Koji je po Vama dobar europski, ili svjetski model prevencije nasilja nad ženama i djecom?**

Kada se govori o prevenciji obiteljskog nasilja, treba razlikovati nasilje koje je počinjeno nad ženama, od nasilja koje je počinjeno nad djecom.

Prevencija nasilja nad djecom prisutna je još od pedesetih godina prošloga stoljeća, kada se počinju osnivati prve udruge i provoditi prva sveobuhvatna istraživanja vezana za nasilje nad djecom.

Inače, djeca su vrlo kasno dobila svoja prava, Konvencija o pravima djeteta je tek 1989. godine usvojena na Generalnoj skupštini Ujedinjenih naroda, a potpisale su je 196 države članice.

U svijetu postoje razne državne i nevladine udruge koje se bave prevencijom nasilja nad djecom na način da zapravo podržavaju roditeljstvo, objašnjavaju i pomažu da se riješe konfliktne situacije u obitelji vezano za djecu i sl.

Jedan od takvih programa je program ”Rastimo zajedno”, financiran i podržan od strane UNICEF-a za Hrvatsku, a u okviru toga programa su i drugi programi, npr. Prve tri su najvažnije. Svi ovi programi su usmjereni na poboljšanje roditeljskih kompetencija i na taj način sprečavanja nasilja nad djecom. Postoje i druge vrste programa, ali to je preširoka tema za ovaj intervju.

Međutim, postavlja se pitanje kako prevenirati nasilje nad ženama, to je odnos između dvoje odraslih ljudi od kojih niti jedno od njih taj problem ne iznosi javno, tako da se za mnoge slučajeve obiteljskog nasilja niti ne zna.

Mislim da je edukacija, od vrtićke dobi pa nadalje, najvažnija. Učenje o ravnopravnosti spolova, plus učenje o rješavanju konflikata nenasilnim putem osnova je za prevenciju bilo kakvog nasilja, pa i obiteljskog.

Također, briga društva za mentalno stanje djece trebala bi početi u najranijoj dobi, da bi se moglo reagirati na vrijeme.

Ravnopravnost spolova je nešto što se, također, uči od najranije dobi. Ukoliko dijete nema dobar primjer u svojoj obitelji, treba uložiti dodatni napor da se taj problem osvijesti.

Na svjetski Dan borbe protiv nasilja nad ženama, u Amsterdamu, na jednom billboardu je pisalo: "Don't protect Your daughters, educated Your sons". Mislim da je ovom frazom sve rečeno, jer edukacija je definitivno najbolji model prevencije nasilja općenito

### **Može li Hrvatska takav model jednostavno "prekopirati" i nekako modificirati?**

U RH su objavljene brojni priručnici i brošure vezano za prevenciju nasilja, a sadrže upute kako prepoznati nasilnika "na vrijeme". Jedan od najsveobuhvatnijih priručnika izdala je Udruga "Ženska pomoć sada", a u kojem priručniku vrlo stručno, ali na prihvatljiv način, opisuju vrste nasilništva, uzroke agresije, vrste manipulacije, nezrele, ili neurotične osobe u obitelji i slično.

Ovakvi priručnici trebali bi pomoći mladim djevojkama koje tek stupaju u ozbiljne veze, ali i ženama koje se nalaze u toksičnim i nasilničkim vezama.

Ono što tvrde svi stručnjaci, a i u praksi se pokazalo kao točno, jest da nema prevencije ako je žena već ušla u vezu s nasilnikom. Jedino rješenje je izlazak iz te veze i odlazak od nasilnika i zlostavljača.

Osim udruge "Ženska pomoć", sada postoje i razne druge, Sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u kojim udrugama zlostavljane žene mogu dobiti i pravnu pomoć.

Međutim, ono oko čega se spori javnost, a niti pravni stručnjaci nemaju jednaka mišljenja jest represija, dakle, kazneni, ili prekršajni progon te visina kazne za obiteljske nasilnike.

Naše društvo, načelno, ne štiti žene na adekvatan način unatoč zakonima i ostalim propisima te, iako smo 1. listopada 2018. godine donijeli zakon kojim potvrđujemo Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji – tzv. Istanbulske konvencije.

Svi se sjećaju često citirane izjave tadašnje ministrice rada i socijalne skrbi, a kada je supruga jednog župana povukla svoju prijavu protiv nasilnog muža jer je bila pod neviđenim pritiscima: "Tako vam je to u obitelji".

Nedavno je Državna odvjetnica iz Gospića izjavila da "kuda bismo mi došli kada bi zatvarali sve obiteljske nasilnike", govoreći o slučaju bivšeg supruga koji je pokušao ubiti suprugu i njezinog novog partnera. Taj isti čovjek je već bio kazneno prijavljen zbog prijetnji i protupravnog oduzimanja slobode svojoj supruzi jer ju je dva sata držao zatočenu u stanu i pustio je tek nakon intervencije policije.

A kada se pročitaju komentari ispod takvih objava, vidljivo je da dobar dio komentatora smatra da suprug apsolutno ima pravo, primjerice, izudarati ženu ako ga vara. Obrnuto, dakako, ne vrijedi.

Što se kazni tiče, one uvijek imaju i specijalnu i generalnu prevenciju.

Specijalnu, da pokažu počinitelju da svako protupravno djelo ima svoju posljedicu, a generalnu da ostale odvraća od počinjenja takvih kaznenih i prekršajnih djela.



Mislim da kao društvo, postajemo sve više i više osviješteni te da sve više ljudi uviđa neprihvatljivost takvog ponašanja.

Na žalost, taj problem se aktualizira tek kada se u kratkom vremenskom razdoblju zareda nekoliko ubojstava i teških tjelesnih povreda žena.

O obiteljskom nasilju te nasilju nad ženama trebalo bi govoriti stalno, osvijestiti kod ljudi taj veliki problem (ponekad pomaže rečenica: a što da je to tvoja majka, kćerka ili sestra; ili: i ti imaš žensko dijete, bi li ti želio da se netko tako ponaša prema njoj?).

Mnogi muškarci, a niti žene, još uopće niti ne raspoznaju određeno ponašanje kao zlostavljačko, šamar se ne smatra zlostavljanjem, pa "samo me nekoliko puta počupao za kosu", "nisam je udario, samo sam je pljusnuo", "ma daj ne dramiti, gurnuo sam te na zid nekoliko puta, a ti odmah kukaš"; to su rečenice koje se često čuju u sudnici.

I zato edukacija, edukacija, edukacija, jedini je način rješavanja ovog problema, a za onoga tko nije shvatio – represija.

**I što reći na kraju ove mučne teme i strašnog problema s kojima se suočavamo u državi, u posljednje tri nevjerovatne i do sada nedoživljene godine "nenormalnog" življenja?**

Kao građanin naše države, a kojemu je stalo do prosperiteta i gospodarskog napretka te zdravog, zadovoljnog i sretnog stanovništva, ostala sam prilično frustrirana nebrigom i nezainteresiranošću kreatora javnih politika za ovu temu.

Mentalno zdravlje stanovništva, njegova zaštita i prevencija, potpuno su na marginama političara i političkih stranaka. Jedina stranka koja, u zadnje vrijeme, zahtijeva od Vlade donošenje nove Nacionalne strategije jest Nova ljevica, predvođena dr. psihijatrije **Ivanom Kekin**.

Međutim, iako su se aktivirale i brojne udruge, kao i Hrvatski savez udruga za mentalno zdravlje, a koji od Ministarstva zdravstva i Vlade traže donošenje nove Strategije, ista je, očito, tek u fazi pripreme.

Naime, u travnju 2019. g. Ministarstvo zdravstva je priopćilo da je imenovano stručno tijelo za pripremu nacrtu te da će nova Strategija biti donesena do kraja 2019.godine. To se, međutim, kao što znamo, nije dogodilo, a sporost i neodgovornost osoba zaduženih za to, uključujući resornog ministra, fascinantna je.

Postavlja se pitanje prati li itko u resornom (i ostalim) ministarstvima i ova rijetka istraživanja koja pokazuju da se mentalno stanje nacije pogoršava i je li ih, ako imaju saznanja o tome, uopće briga.

Neorganiziranost i neodgovornost institucija i organizacija te osoba koje su plaćene za obavljanje toga posla vidljiva je u svim resorima, ne samo u zdravstvu i ne samo vezano za mentalno zdravlje

I zato mislim da se, bez promjene načina upravljanja državom, na način da svatko snosi odgovornost za ono što nije napravio, ili je loše napravio, neće daleko stići, ne samo u području zaštite i promocije mentalnog zdravlja, nego niti na drugim područjima.

Do tada, sve ostaje na pojedincima koji svojim entuzijazmom pokreću projekte i programe i rade na osvješćivanju važnosti mentalnog zdravlja i za pojedinca i za društvo u cjelini.

To će, posljedično, dovesti do toga da će se u društvu pojaviti sve više stanovništva koje ima mentalne bolesti zluporabom alkohola, sve više depresivnih i anksioznih osoba te još više osoba sklonih suicidu, naročito mladih.

Kako će naše društvo, s takvom perspektivom mladih osoba, izgledati za deset godina, ostaje nam za vidjeti...

*\*Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.*

**Tekst je nastao u okviru projekta kojeg je financijski podržala Agencija za elektroničke medije.**



**Agencija za elektroničke medije**  
Agency for the electronic media

**U ovom članku:** HDZ, Istaknuto

## POVEZANE VIJESTI



**INTERVJU IVAN  
PENAVA: Grad Vu-  
kovar je zasigurn...**

IDA ALEKSANDRA JOVANOVIĆ  
🕒 PRIJE 5 DANA



**DRON IZNAD ZA-  
GREBA: Sve se zna,  
ali nitko ne želi il...**

PAULA 🕒 SUBOTA, 3.12.2022.



**INTERVJU GROZ-  
DANA PERIĆ:  
Oporbeni zastup...**

IDA ALEKSANDRA JOVANOVIĆ  
🕒 SRIJEDA, 30.11.2022.



**Obuka ukrajinskih  
vojnika u Hrvat-  
skoj pada u sabor...**

PAULA 🕒 SRIJEDA, 30.11.2022.